

ถอดรหัส
“นักสร้างนวัตกรรม”

จากรอยพระยุคลบาทในหลวงร.9

.....

โดย ดิลก ตีอกล้ำ

DILOK.TUE9176@GMAIL.COM

บทความที่ผู้เขียนจะเขียนในครั้งนี้อาจไม่ได้ใช้ราชาศัพท์ที่ถูกต้องครบถ้วน เพราะข้อจำกัดด้านทักษะและความเข้าใจในการใช้ราชาศัพท์ที่ถูกต้องสมบูรณ์ อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนตั้งใจจะเขียนบทความนี้ ด้วยความตระหนักและชื่นชมอย่างล้นพ้นในพระปรีชาสามารถของในหลวงรัชกาลที่ 9 โดยเฉพาะในด้านการทรงสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ที่ได้สร้างประโยชน์อย่างมหาศาลให้กับปวงชนชาวไทยและโลกใบนี้ สิ่งที่ผู้เขียนอยากเสนอมุมมองก็คือว่า พระองค์ท่านทรงมีคุณลักษณะที่สำคัญ (Competency) อะไร ที่ทำให้ท่านทรงเป็นนักคิด นักสร้างที่ยิ่งใหญ่ ที่โลกได้ให้การยกย่องยอมรับ

โดยผู้เขียนจะขอตามรอยพระยุคลบาทของพระองค์ท่าน เพื่อดูว่ามีคุณลักษณะอะไรบ้างที่ผู้เขียนมองว่าทำให้พระองค์ท่านกลายเป็นนักคิดนักสร้างนวัตกรรมผู้ยิ่งใหญ่ โดยเชื่อว่า หากเราสามารถพัฒนาคนไทยให้มีความคุณลักษณะสำคัญในแบบนี้ได้แล้ว เราก็จะมีนักสร้างนวัตกรรมที่จะสร้างสรรค์ประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับโลกใบนี้ได้อีกหลายสิ่ง ผู้เขียนมองว่า คุณลักษณะสำคัญที่ทำให้พระองค์ท่านเป็นนักนวัตกรรมนั้น มีดังนี้

1. ทรงเป็นนักคิด ทรงช่างสังเกตและจดบันทึก และทรงปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง จนกว่าจะได้ข้อสรุป

ภาพจำที่ทุกคนจำพระองค์ได้อย่างติดตา คือ ภาพที่ท่านทรงถือแผนที่ สะพายกล้อง และมีสมุดบันทึกที่พระองค์จะทรงจดสิ่งที่พระองค์ทรงทอดพระเนตรเห็น ถ่ายรูปหลายมุมมอง ตัวอย่างนวัตกรรมที่ได้จากการที่พระองค์ทรงเป็นนักสังเกต เช่น

- การประดิษฐ์กั้งหันชัยพัฒนาเพื่อเติมออกซิเจนให้น้ำในกระบวนการบำบัดน้ำเสีย โดยพระองค์ทรงมองเห็นจากหลักการ “ใช้ธรรมชาติบำบัดธรรมชาติ”
- การประดิษฐ์เสากากาศสุริยของวิทยุสื่อสารที่มีส่วนช่วยเป็นอย่างมากในการสื่อสารยามเกิดวิกฤติทางภัยธรรมชาติ ผู้เขียนยังจำพระราชดำรัสของท่านได้อย่างติดหู ที่พระองค์

ท่านตรัสว่า เราไปหวังพึ่งพิงกับระบบโทรศัพท์มือถือมากเกินไป พอเกิดวิกฤติทางธรรมชาติก็ติดต่อกันไม่ได้ ทั้งนี้ เรามีวิทยุสื่อสารที่มีให้ใช้อยู่ในอากาศอยู่แล้ว

2. ทรงเป็นนักทดลองแล้วเรียนรู้จากของจริง ไม่อิงตำรา กฤษฎีเป็นเพียงแนวทางเบื้องต้น

จะเห็นได้ว่าทุกโครงการ ทุกแนวคิดของพระองค์ท่านมาจากการทรงทดลอง ทรงลงมือทำ แล้วปรับปรุงแก้ไข การที่พระองค์ทรงใช้วังจิตรลดาเป็นเหมือนห้องทดลองทำการพิสูจน์ค้นคว้าทางด้านการเกษตร การปศุสัตว์ ทำให้ยังเห็นได้ชัดถึงการทรงเป็นนักค้นคว้า นักทดลองที่มุ่งมั่นมาก ตัวอย่างที่เห็นได้จากผลการทดลองของพระองค์ท่าน เช่น

- การเกษตรแบบทฤษฎีใหม่ที่เป็นการผสมผสานการเกษตรกรรมหลายอย่างเข้าไว้ที่เดียวกัน แล้วเกิดการผลิดอกออกผลอย่างยั่งยืนโดยไม่ทำลายธรรมชาติ สามารถเลี้ยงตัวเองได้ ทำให้ประชาชนที่ดำเนินการตามแนวทางของพระองค์สามารถมีรายได้ มีความสุขจากชีวิตที่ดีขึ้น
- การที่ทรงเพาะพันธุ์ปลานิลที่ได้รับมอบจากองค์จักรพรรดิของญี่ปุ่นห้าสิบตัว แต่พระองค์ทรงดูแลอย่างใกล้ชิดจนเพิ่มจำนวนปลานิลจากห้าสิบตัวเป็นสองแสนตัว นำไปแจกจ่ายแก่ราษฎรทั่วประเทศ จนปัจจุบันประเทศไทยเราเลี้ยงปลานิลจนสร้างผลผลิตได้ประมาณ 170,000 ตัน จากข้อมูลการคาดการณ์ผลผลิตปลานิลของปี พ.ศ 2559 คือในสิ้นปีนี้

3. ทรงชอบความท้าทายและไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค

เราจะมองเห็นสิ่งนี้จากพระองค์ท่านอย่างชัดเจน หากเป็นศัพท์ที่คุ้นเคยในปัจจุบันก็ต้องบอกว่า เป็น Personal Branding ของพระองค์ท่าน ภาพที่เราเห็นคุ้นตา คือ ภาพพระองค์ทรงดำเนินไปที่ทุรกันดาร

ภาพรถยนต์พระที่นั่งจมมิดน้ำหรือติดอยู่ในหล่มกลางปากกลางเขา เรื่องการที่ทรงมีความมุ่งมั่นของพระองค์ท่านที่ผู้เขียนชอบมากที่สุดคือเรื่องที่พระองค์ท่านทรงเรือใบด้วยพระองค์เองโดยลำพังผ่านอ่าวไทยจากหัวหินมาขึ้นฝั่งสัตหีบ ซึ่งหากใครที่ไม่มีจิตใจที่มุ่งมั่นชอบความท้าทายแล้วยากที่จะทำเรื่องแบบพระองค์ท่านได้

4. ทรงมีเป้าหมายที่ชัดเจน ทรงเห็นภาพสุดท้ายว่า เราจะได้อะไรใน

จากการอ่านและฟังสัมภาษณ์คนที่ได้ถวายงานพระองค์ท่าน มักจะให้ความเห็นไปในทางเดียวกันว่า หลายเรื่องที่พระองค์ท่านได้ทรงรับสั่งให้ดำเนินการ คนที่ถวายงานจะไม่เห็นภาพในตอนแรกว่า สุดท้ายแล้วจะเป็นอย่างไร แต่เมื่อดำเนินการตามที่พระองค์มีพระราชดำรัสสั่งแล้วมาเป็นภาพที่ต่อกันเข้า ก็จะเข้าใจภายหลังว่า พระองค์ทรงมองเห็นอะไรที่เป็นภาพใหญ่ที่เป็นภาพสุดท้าย เป็นต้นว่า

- โครงการถนนลอยฟ้าพระบรมราชชนนี โครงการสะพานพระราม 8 ที่พอทำสำเร็จ ทั้งสองโครงการ ก็จะทำให้ความเชื่อมโยงไปถึงเส้นทางวนรอบกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งช่วยในการเดินทางและระบายรถได้เป็นอย่างมาก
- โครงการแก้มลิงที่ออกแบบระบบชลประทานให้ชลอน้ำที่มาจากทางเหนือด้วยการพักน้ำไว้อย่างเป็นระบบ แล้วค่อยปล่อยออกทะเลเมื่อน้ำคลองสูงกว่า ซึ่งช่วยลดปัญหาน้ำท่วมซ้ำซากในหลายพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร เช่น เขตพระโขนง เขตบางมด ได้เป็นอย่างดี

5. ทรงมีฐานวิธีคิด (Mindset) แบบที่เรียกว่า เป็น Growth Mindset

ฐานวิธีคิดของคนหรือที่เรียกว่า Mindset นั้นมี 2 แบบ แบบที่หนึ่งเรียกว่า Fixed Mindset คือ การคิดแบบ

มองเห็นข้อจำกัด ใจไม่สู้ ทำไม่ได้ กับแบบที่สองเรียกว่า **Growth Mindset** คือมองเห็นทางออก ความเป็นไปได้ในทุกเรื่อง ไม่คิดแบบมีข้อจำกัด และพร้อมสู้ในทุกสถานการณ์ ข้อพิสูจน์ว่า พระองค์ทรงมีคุณลักษณะข้อนี้มีหลายอย่างเช่น

- โครงการฝนหลวงที่สามารถสร้างฝนเทียมให้เกิดน้ำฝนตกลงในที่แห้งแล้ง ซึ่งเป็นการก้าวข้ามข้อจำกัดของวิธีคิดที่ว่า คนจะสร้างฝนได้อย่างนั้นเชียว
- โครงการแก้มลิงที่พลิกพื้นผิวดินที่แย่ๆ ให้ดีขึ้นมาได้ แม้มีบางคนเคยกราบทูลพระองค์ท่านว่าเป็นไปไม่ได้ แต่พระองค์ได้ทรงทำเห็นว่า หากมี Mindset แบบ Growth Mindset แล้ว อะไรก็เป็นไปได้

6. ทรงมีจิตใจที่มุ่งมั่นแน่วแน่

สิ่งที่พระองค์ทรงทำให้พวกเราได้เห็นมาตลอดการทรงครองราชย์ 70 ปีก็คือ พระองค์ทรงทำทุกอย่างแบบต่อเนื่องไม่ลดละ และเห็นตัวอย่างนับร้อยนับพันโครงการที่ต้องใช้เวลาและการลงแรงอย่างต่อเนื่อง เป็นต้นว่า

- การเปลี่ยนอาชีพชาวไทยพื้นที่สูงที่ปลูกฝิ่นให้หันมาปลูกพืชอย่างอื่น จนกลายเป็นรายได้หลักทั้งของพวกเขาและส่งผลดีทางเศรษฐกิจ สังคม อย่างมหาศาลในปัจจุบัน

นี่คือคุณลักษณะเด่นและสำคัญ 6 ประการ ที่ได้ผู้เขียนได้น้อมนำเรียนรู้จากรอยพระยุคลบาทของพระองค์ท่านที่ผู้เขียนเชื่อว่า ซึ่งหากเราใช้คุณลักษณะที่ว่านี้ เป็นกรอบในการพัฒนาคนของเราเพื่อสร้างนักนวัตกรรมที่มากความสามารถ และคิดถึงประโยชน์ของผู้อื่น ดังที่ในหลวงรัชกาลที่ 9 ท่านทรงดำเนินมาตลอดพระชนมายุของพระองค์แล้ว โลกของเราและสังคมของเรา จะดียิ่งๆ ขึ้นไปอย่างยั่งยืน